

Mantxuera

Mantxuera (mantxueraz: ᠮᠠᠨᠵᡠ ᡤᡳᠰᡠᠨ; *manju gisun*) desagertzear dagoen hizkuntza tungusiko bat da, Txinako ipar-ekialdean mintzatzen zena.

Gaur egun, mantxu gehienak txineraz mintzo badira ere, mantxuen berezko hizkuntza da. Mantxu etniakoak 10 milioi inguru dira, baina mantxueradunak 20 inguru baino ez dira. Mantxuera desagertutzat jo badaiteke ere, gaur egun Xinjiang eskualdean, Txinako mendebaldean, badira xibe hizkuntzaz mintzo diren 40.000 pertsona inguru, eta xibe hizkuntza eta mantxuera ia-ia berdinak dira, hiztunak ofizialki etnia desberdinekotzat jotzen badira ere. Frogatuta dago jurtxeneratik, jurtxen herriaren hizkuntzatik, eratorri dela mantxuera, nahiz eta mongolieraren eta txineraren mailegu asko dituen.

Mantxuera hizkuntza eranskaria da, eta bokal-harmonia du. Bere alfabetoa du, mongolieraren alfabetotik eratorria, eta goitik behera idazten da. Latindar alfabetora aldatzeko, Paul Georg von Möllendorf-en mantxueraren gramatikari buruzko liburuan agertzen den transkripzio-sistema erabili ohi da. Txineraren karaktereak ere erabil daitezke mantxuera idazteko.

Mantxueraz, perpausaren barneko oinarrizko ordena *subjektua-objektua-aditza* da.

Mantxuera	
ᠮᠠᠨᠵᡠ ᡤᡳᠰᡠᠨ	
Datu orokorrak	
Lurralde eremua	Txina
Hiztunak	~20
Eskualdea	Heilongjiang
Hizkuntza familia	
	hizkuntza nostratikoak
	Altaitar hizkuntzak
	tungus hizkuntzak
Informazio filologikoa	
Hizkuntza-tipologia	SOV hizkuntza eta hizkuntza eranskari
Kasu gramatikalak	identical case (en), revertive case (en), orientative case (en) eta initiative case (en)
Alfabetoa	Manchu alphabet (en)
Hizkuntza kodeak	
ISO 639-2	mnc
ISO 639-3	mnc
Ethnologue	mnc (http://www.ethnologue.com/language/mnc)
Glottolog	manc1252 (https://glottolog.org/resource/languoid/id/manc1252)
Wikipedia	mnc (https://mnc.wikipedia.org)

Mantxueraren garrantzi historikoa

Jurtxen herriak (gerora, mantxu herria izango zenak) Txina gobernatu zuten bi dinastia eman zituen: Jin dinastia, XII. eta XIII. mendeetan, eta Qing dinastia, Txinako azken dinastia. Mantxuek txinera hartu bazuten ere gobernu-hizkuntzatzat, mantxuerak garrantzia izan zuen, eta eragina izan zuen hala mongolieran nola txineran.

Qing dinastiaren garaian, mantxuera hizkuntza ofiziala izan zen, txinerarekin batera, eta, beraz, Txinako administrazio-hizkuntza ere bihurtu zen. 1911n Txina inperiala galdu zen arte, dokumentu ofizialak txineraz eta mantxueraz idazten ziren.

Kanpo estekak

- Mantxuerari buruzko informazioa ethnologue.com webgunean (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=mnc)
- mantxueraren idazkeraen sortzailea (latindar alfabetora transliteratutako mantxuera mantxueraren alfabetora aldatzen du) (http://www.anakv.org/)
- Mantxuerari buruzko bloga (http://manjugisun.blogcn.com)
- Mantxuerari buruzko webgunea (http://www.manjugisun.com)
- Entry for Manchu at Rosetta Project (http://www.rosettaproject.org/archive/mnc)
- Unicode Manchu/Sibe/Daur Fonts and Keyboards - English (http://www.daicing.com/manchu/)
- Unicode Manchu/Sibe/Daur Fonts and Keyboards - Chinese (http://www.daicing.com/manyu/)
- Manchu language Gospel of Mark (http://ccel.org/contrib/cn/orthodox/bible/manchu/02mk_manchu.pdf)
- Manchu alphabet and language (http://www.omniglot.com/writing/manchu.htm)
- Manchu Test Page (http://web.archive.org/20021219085500/homepage.mac.com/thgewecke/Manchu.html)
- Manchu-Chinese-English Lexicon (http://www.anakv.org/Blog/index.php?job=art&articleid=a_20060818_221852)
- Manchu Wikibook (https://en.wikibooks.org/wiki/Manchu)

Mantxueraren jatorrizko izena (*manju gisun*) mantxueraren alfabetoan.

- A Dying Language (http://video.on.nytimes.com/index.jsp?fr_story=5091d9e27d5ca3a47f437739abdf216dcafaf3f9)
- Contrast In Manchu Vowel Systems (http://web.archive.org/web/20040613053611/http://www.chass.utoronto.ca/~dresher/ICMTSpub.pdf)
- Lament for a dying language (http://www.atimes.com/atimes/China/ID26Ad01.html)
- Manchu Word Of The Day, Open Source Manchu-English dictionary (http://www.enenggi.com)

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q33638 · Multimedia: Manchu language (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Manchu_language) **Identifikadoreak** · GND: 4119929-7 (https://d-nb.info/gnd/4119929-7) · NDL: 00567463 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00567463) · AAT: 300388801 (https://www.getty.edu/vow/AATFullDisplay?find=&logic=AND&note=&subjectid=300388801) · **Hiztegiak eta entziklopediak** · Britannica: url (https://www.britannica.com/topic/Manchu-language)

"https://eu.wikipedia.org/w/index.php?title=Mantxuera&oldid=7733259"(e)tik eskuratuta

To ɔar

Nabigazioa

- Azala
-
- Txokoa
- Albisteak
- Aldaketa berriak
- Ausazko orria
- Laguntza
- Dohaintza egin

Tresnak

- Honanzko lotura duten orriak
- Lotutako orrietako aldaketak
- Fitxategia igo
- Orri bereziak
- Lotura iraunkorra
- Orri honen datuak
- Artikulu hau aipatu

Wikidata itema

Inprimatu/esportatu

- Liburu bat sortu
- PDF gisa jaitsi
- Inprimatzeko bertsioa

Beste proiektuetan

Wikimedia Commons

Beste hizkuntzak

- Piemontèis
- Українська
- Norsk nynorsk
- ਪੰਜਾਬੀ
- Português
- Afrikaans

- Occitan
- Lingua Franca Nova
- עברית
- Kiswahili
- 文言
- 日本語
- Монгол
- Italiano
- Azərbaycanca
- Magyar
- Dorerin Naoero
- Asturianu
- مصرى
- Dolnoserbski
- Eesti
- Bahasa Indonesia
- Zazaki
- Nederlands
- Tiếng Việt
- Brezhoneg
- Español
- Latviešu
- Fiji Hindi
- Татарча/tatarça
- Русский
- Bân-lâm-gú
- English
- हिन्दी
- ไทย
- ئۇيغۇرچە / Uyghurche
- Ślůnski
- Македонски
- Коми
- Simple English
- Deutsch
- Bahasa Melayu
- Čeština
- Lietuvių
- Türkçe
- Mìng-dĕ̤ng-ngṳ̄
- پنجابی
- Svenska
- Íslenska
- Polski
- العربية
- اردو
- Кыргызча
- 客家語/Hak-kâ-ngî
- Беларуская (тарашкевіца)
- Català

- Français
- تۆرکجه
- Беларуская
- Аҧсшәа
- 粵語
- Gagauz
- Esperanto
- فارسی
- Galego
- Norsk bokmål
- Latina
- Suomi
- 한국어
- 中文
- Scots
- Български
- 吴语
- Ελληνικά

Aldatu loturak

WIKIPEDIA Entziklopedia askea

Orriaren azken aldaketa: 1 otsaila 2020, 14:00.

Testua Creative Commons Aitortu-PartekatuBerdin 3.0 lizentziari jarraituz erabil daiteke; baliteke beste klausularen batzuk ere aplikatu behar izatea. Xehetasunen berri izateko, ikus erabilera-baldintzak.